

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD

Šola za ravnatelje

XXVII. STROKOVNO SREČANJE RAVNATELJIC IN RAVNATELJEV OSNOVNEGA ŠOLSTVA
5. in 6. november 2018, Grand hotel Bernardin, Portorož

UČENJE V SREDIŠČU

NAPOVEDI PREDAVANJ IN SIMPOZIJEV

Ponedeljek, 5. november 2018

dr. **Sonja Pečjak**, Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani

USTVARJANJE POGOJEV ZA SPODBUJANJE UČENJA

V prispevku bom s psihološke perspektive predstavila poti možnega razvoja šole v smeri »učee se skupnosti« ter vlogo ravnatelja pri tem. Pri tem bom izhajala iz ugotovitev psiholoških raziskav o značilnostih današnjih udeležencev v šolskem prostoru: učencev (t.i. milenijcev), staršev (njihovega »helikopterskega starševstva«) in učiteljev, ki jih mora ravnatelj za učinkovito vodenje šole upoštevati. Hkrati bom izpostavila nekatere ključne psihološke mehanizme za spreminjanje šolske kulture v »učee se skupnost«.

Jelka Lavrih Sztajnbock, Team Training

SKRITA VREDNOST VREDNOT ZA RAVNATELJE

Vrednote so nevidni usmerjevalec vedenja in odločanja ljudi. (Ne)spreminjanje vrednotnih sistemov je izziv vseh časov in okolij. V slovenskih vrtcih in šolah so temeljne in obče veljavne vrednote v zadnjem desetletju tema številnih odličnih razprav in dejavnosti. Ob tem se porajajo nadaljnja vprašanja. Ali so vrednote prodrle tudi na področje vodenja vrtcev in šol? Jih ravnatelji koristijo za lažje in hitrejše doseganje ciljev vzgoje in izobraževanja? Kako jih lahko uporabijo kot dragoceno orodje vodenja?

dr. **Pavel Zgaga**, Pedagoška fakulteta, Univerza v Ljubljani

VZGOJA ZA DEMOKRATIČNO KULTURO

Sodobne evropske družbe se soočajo z mnogimi izzivi, kot so čedalje nižja volilna udeležba, vse večje nezaupanje politikom, povišano število kaznivih dejanj iz sovraštva, čedalje višja stopnja nestrpnosti in vse več predsodkov do narodnih in verskih manjšinskih skupnosti ter vse višja podpora nasilnemu ekstremizmu. Ti izzivi ogrožajo legitimnost demokratičnih institucij in miroljubno sobivanje v evropskih državah.

Formalno izobraževanje predstavlja ključno orodje za spopad s temi izzivi. Ustrezne izobraževalne prakse in prispevki lahko spodbudijo demokratično udejstvovanje ter prispevajo k zmanjšanju nestrpnosti, predsodkov in podpore nasilnemu ekstremizmu. Vendar pa morajo, da bi dosegli te cilje, pedagogi dobro razumeti demokratične kompetence, ki jih je treba vključiti v učni načrt.

Svet Evrope je z skupino mednarodno uveljavljenih strokovnjakov pripravil nov teoretični model kompetenc, ki jih državljani potrebujejo za sodelovanje v demokratični kulturi in miroljubno sobivanje z drugimi v večkulturnih družbah (t.im. CDC). Ta model služi kot splošna osnova za razvoj učnih načrtov, pedagoških strategij in načinov ocenjevanja na zahtevnem področju izobraževanja o demokratičnem državljanstvu in človekovih pravicah, ki bo izobraževalnim sistemom pomagala pri vzgoji učencev v zrele in strpne demokratične državljane. V uvodnem predavanju bodo predstavljeni rezultati projekta Sveta Evrope in uporabnost novega modela v pedagoški praksi na različnih stopnjah vzgoje in izobraževanja.

Torek, 6. november 2018

dr. **Darko Zupanc**, Državni izpitni center

PREDSTAVITEV PROGRAMA ORKA RIC

Državni izpitni center je v okviru operacije, ki jo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska Unija iz Evropskega socialnega sklada razvil program OrKa Ric (Orodje za ugotavljanje Kakovosti izkazanega znanja), ki šolam omogoča ugotavljanje kakovosti izkazanega znanja učencev pri NPZ.

Uporabnikom OrKa ponuja preprost vpogled v dosežke učencev na vaši šoli in v Sloveniji. Omogoča tudi primerjave dosežkov: učencev na šoli z vrstniki v Sloveniji, med oddelki ali učnimi skupinami znotraj šole, po letih ipd. V šoli lahko za svoje učence pripravite analize po nalogah, pogledate posamezno nalogo z rešitvijo in digitalizirane odgovore učencev. Tako ugotavljate močna in šibka področja v znanju učencev. V programu je na voljo tudi analiza dodane vrednosti, ki meri napredek v znanju učencev od 6. do 9. razreda.

Cilj programa je šolam olajšati dostop do podatkov in pripravo analiz, ki omogočajo pripravo vsebinskih ugotovitev o doseženem znanju učencev in načrtovanje izboljšane učne prakse. Program je v prvi vrsti namenjen učiteljem in ravnateljem, dostop do programa pa posameznim učiteljem urejate na šoli s pomočjo šolskega administratorja.

SIMPOZIJI

mag. **Vlasta Poličnik** in mag. **Peter Markič**, Šola za ravnatelje, **Mirjam Kalin**, OŠ Dobravlje in **Margareta Voglar**, OŠ Gustava Šiliha Laporje, **Majda Pikel**, OŠ Vranksko-Tabor

VODSTVENI TIMI? ZAKAJ PA NE?

Simpozij bo namenjen tematiki podpore ravnateljevemu pedagoškemu vodenju in poslovanju. Ob proučevanju mednarodnih praks vodenja v izobraževanju ugotavljamo, da mnogi avtorji (Lambert 1998, Elmore 2000, Olson 2000, Spillane in Diamond 2007, Leightwood 2009, Harris 2010) menijo, da do sedaj večinoma uveljavljen model enega vodje premalo upošteva in izkoristi potencialne strokovnih delavcev, ki bi lahko sodelovali pri vodenju, zato moramo pri njih razvijati znanje, spretnosti in predanost za sodelovanje pri vodenju. Na osnovi teh izhodišč je smiselno, da kot del podpore ravnateljevemu vodenju razvijemo področje distribuiranega vodenja ter tako spodbudimo ravnatelje za iskanje in razvijanje potencialov svojih sodelavcev za bolj učinkovito vodenje VIZ.

Na osnovi našega dosedanjega dela in rezultatov projekta ter z izkušnjami sodelujočih VIZ bomo na simpoziju razpravljali o takšni praksi vodenja, kaj lahko prinese posamezni šoli/vrtcu, ravnatelju/ravnateljici, pa tudi pogojih za vzpostavitev distribucije vodenja in nenazadnje o ovirah, ki jih lahko pričakujemo.

dr. **Fani Nolimal**, Zavod RS za šolstvo, dr. **Sabina Fras Popović**, Zveza bibliotekarskih društev Slovenije in Mariborska knjižnica, **Petra Potočnik**, Društvo Bralna Značka Slovenije – ZPMS, nacionalna koordinatorka Nacionalnega meseca skupnega branja 2018 in **Nada Požar Matijašič**, MIZŠ, Urad za razvoj in kakovost izobraževanja

STOPIMO SKUPAJ ZA BEREMO SKUPAJ!

Simpozij bo skladno s predlogom *Nacionalne strategije za razvoj bralne pismenosti* poudaril pomen in vlogo branja in razvijanja bralne pismenosti v času šolanja in prostem času, v družini, šoli, knjižnici itd.

Uvodoma bo dr. Fani Nolimal spregovorila o vlogi ravnatelja pri razvijanju bralne pismenosti in bralne kulture, zlasti o spodbujanju branja strokovnih delavcev in kreptvi zavesti o pomenu skupnega branja v šolskem kolektivu. Posvetili se bomo pristopom, ki jih lahko ravnatelj v ta namen uporabi. Do izboljšanja na področju bralne pismenosti in bralne kulture bomo prišli le skupaj - s sodelovanjem vseh odgovornih v javnem sektorju in nevladnih ustanovah – zato na podlagi predloga *Nacionalne strategije za razvoj bralne pismenosti* že v letu 2018 vzpostavljamo nacionalno mrežo za bralno pismenost in bralno kulturo. Pomemben del nacionalne mreže so knjižnice, zato bo dr. Sabina Fras Popović spregovorila o pomenu in vlogi knjižnice pri razvoju bralne kulture v družini in osnovni šoli, izpostavila pa bo tudi pomen dostopnosti in branja kakovostne literature. Petra Potočnik bo skozi spletni dogodkovnik predstavila *Nacionalni mesec skupnega branja 2018* in nacionalno komunikacijsko akcijo *BEREMO SKUPAJ*.

Simpozij je zasnovan z medresorskim sodelovanjem Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport in Ministrstva za kulturo..

Polonca Truden Dobrin, Vesna Pucelj, Matej Gregorič in Branka Đukić, Nacionalni inštitut za javno zdravje, Mojca Kacjan Ivankovič, Sekcija za primarno pediatrijo, Špela Žnidaršič Reljič, Zdravstveni dom dr. Adolfa Drolca Maribor

SODELOVANJE ZDRAVSTVA IN ŠOLSTVA ZA ZDRAVJE OTROK – PREVENTIVNI PROGRAMI, PROJEKTNO UVAJANJE NOVOSTI IN MEDICINSKO INDICIRANE DIETE

- Preventivno zdravstveno varstvo šolarjev – od rednega programa k predvidenim novostim – izvajanje operacije »Nadgradnja in razvoj preventivnih programov ter njihovo izvajanje v primarnem zdravstvenem varstvu in lokalnih skupnostih«
- Zdravstvena vzgoja za šolarje – sodelovanje zdravstvenih domov in osnovnih šol
- Smernice zdravega prehranjevanja – s strokovno podporo do uveljavitve zdravih jedilnikov in diet v sklopu organizirane prehrane v VIZ
- Priporočila za medicinsko indicirane diete

mag. **Gregor Mohorčič**, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport in Helena Meško, Zveza slovenskih glasbenih šol

SIMPOZIJ ZA GLASBENE ŠOLE

mag. **Polona Šoln Vrbinč**, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport

SIMPOZIJ ZA OSNOVNE ŠOLE S PRILAGOJENIM PROGRAMOM IN ZA ZAVODE ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE OTROK IN MLADOSTNIKOV S POSEBNIMI POTREBAMI

dr. **Damijan Štefanc**, Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani

ZAGATE OCENJEVANJA ZNANJA V OSNOVNOŠOLSLEM IZOBRAŽEVANJU: IZZIVI, S KATERIMI SE SOOČAMO NA RAVNI VODENJA VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNIH ZAVODOV

Ocenjevanje znanja je eno od področij osnovnošolskega izobraževanja, ki je zahtevno ne le zaradi povsem strokovnih, zlasti didaktičnih in metodoloških razlogov – pač pa tudi zato, ker se v tem procesu soočajo interesi, pričakovanja in prepričanja vseh vpletenih: učiteljev, učencev, staršev, ravnateljev, nenazadnje tudi družbe kot celote. Ko gre za ocenjevanje znanja, je vloga ravnatelja pomembna vsaj iz dveh razlogov: po eni strani gre za proces, ki je v večji meri kot druge didaktične odločitve normativno urejen, kar seveda ima svoje implikacije tudi na ravni vodenja VIZ. Po drugi strani pa je z vidika zagotavljanja kakovostnega pedagoškega vodenja šole nujna tudi ravnateljeva refleksija o tem, kako različne izvedbene in strokovne rešitve internega ocenjevanja znanja vplivajo na kakovost pouka in učenja ter nenazadnje na zagotavljanje pravičnosti izobraževanja na ravni institucije.

Nasimpoziju bomo v teju luči najprej predstavili, nato pa odprli diskusijo, ki bo tematizirala dverazsežnosti problematike ocenjevanja:

1. Prva se nanaša na zahtevo, da je predmet ocenjevanja v šoli le izkazano znanje, ki ga je mogoče objektivno ovrednotiti. Čeprav se velja strinjati, da ocenjevanje znanja ne more biti podvrženo arbitrarni kapricioznosti učitelja, ostaja vprašanje, kako zagotavljati objektivnost, ko predmet ocenjevanja postane doseganje kompleksnejših učnih ciljev, ki se (navidez?) izmikajo logiki objektivne preverljivosti.
2. Druga razsežnost pa so nekatere uveljavljene prakse na področju ocenjevanja znanja, ki so v našem prostoru pogosto samoumevne, četudi ne bi bilo odveč, če bi postale predmet kritičnega premisleka – in tega bomo skušali v diskusiji z ravnateljicami in ravnatelji vsaj začeti.

dr. **Nataša Potočnik**, **Alica Prinčič Röhler**, mag. **Andreja Čuk** in **Irena Kumer**, Zavod RS za šolstvo

KAKO SPODBUDITI POGLOBLJENO IN AKTIVNO UČENJE TER ODGOVORNOST UČENCEV?

V simpoziju bomo z ravnatelji idr. udeleženci razmišljali o učnih praksah, ki spodbujajo učenčevu odgovornost, aktivno in poglobljeno učenje ter zagotavljajo kakovostne učne dosežke. S pomočjo protokola za (samo)vrednotenje elementov formativnega spremljanja bodo ravnatelji analizirali prevladujoče dejavnosti učencev v procesu poučevanja in učenja na njihovih šolah ter ob tem ugotavljali prisotnost psiho-socialnih dejavnikov, didaktičnih načel, metod in strategij, ki omogočajo poglobljeno, aktivno ter samo-regulativno učenje. Pri tem bomo posebej pozorni na odnos ter vlogo učitelja in učenca v procesu učenja, npr. vključenost učenca v sprejemanje odločitev, ki zadevajo učenje (vsebinsko in načine učenja ter kriterije preverjanja znanja), spoštovanje individualnih učnih in drugih za učenje pomembnih razlik med učenci.

Na podlagi analize prevladujočih šolskih praks bodo udeleženci presojali o vlogi ravnatelja in možnih ukrepah za spodbujanje ter zagotavljanje zgoraj omenjenih dejavnikov v vsakdanji praksi osnovnih šol.

Nekatere dejavnike poglobljenega, aktivnega in samo-regulativnega učenja bodo udeleženci simpozija tudi neposredno izkusili. Pri tem bomo smiselno uporabili relevantne in aktualne tiskane vire ter sodobno digitalno tehnologijo.

Dušan Kuhar, Zavod za gluhe in naglušne Ljubljana

PREDSTAVITEV PROGRAMA TEAM TEACH

Program Team Teach predstavlja metodo umirjanja vedenja vznemirjenih otrok, ki temelji večinoma na preventivnih umiritvenih strategijah in le v manjši meri na fizičnih strategijah. Cilj programa je usposobiti strokovne delavce, da preprečijo eksplozivno vedenje otrok in jih naučiti ravnanja v kriznih situacijah.

